

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Juridiska institution

Dnr GU 2025/1639

Handelshögskolan

Göteborgs universitet

Finansdepartementet

Remissvar avseende Genomförande av *Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel*, Regeringskansliet Promemoria 2025-03-25, Fi2025/00744.

Juridiska institutionen har fått i uppdrag att svara på nämnda remiss.

Sammanfattning av remissen

Remissen gäller betänkandet *Enklare mervärdesskatteregler vid försäljning av begagnade varor och donation av livsmedel* (SOU 2025:30), som överlämnades i mars 2025. Betänkandet syftar till att undersöka och föreslå förändringar av mervärdesskattereglerna för försäljning av begagnade varor och donation av varor, särskilt livsmedel, med målet att minska administrativa bördor, öka förutsebarheten och främja hållbarhet genom att nå cirkularitet. För begagnade varor föreslås en förenklad tillämpning av vinstmarginalbeskattningen för att underlätta handeln med varor lämpade för återanvändning (kap. 2 och 14.8 ff.). För donationer av livsmedel föreslås justeringar av uttagsbeskattningsreglerna för att göra momsbehandlingen mer förutsebar och därigenom stärka incitamenten att donera i stället för att kassera fullt brukbara livsmedel (kap. 2 och 14.8 ff.). Betänkandet innehåller även analyser av förslagets effekter på företag, Skatteverket, förvaltningsdomstolar samt risken för fel och fusk, med en särskild konsekvensanalys av administrativa och ekonomiska effekter (kap. 14). Avslutningsvis lämnas förslag på nödvändiga författningsändringar i mervärdesskattelagen, med tillhörande författningskommentar (kap. 15). Betänkandet presenterades av särskild utredare Petter Classon tillsammans med experter från bland annat Skatteverket, Finansdepartementet, Svensk Handel och Svenskt Näringsliv.

Kommentarer

Juridiska institutionen tillstyrker förslaget i dess helhet och rekommenderar att det antas enligt den föreslagna tidsplanen. Förslaget utgör ett viktigt steg mot ett mer förenklat, rättssäkert och hållbart mervärdesskattesystem i Sverige – samtidigt som det tydliggör behovet av robusta uppföljningsmekanismer för att säkerställa att de avsedda miljö- och samhällsnyttorna faktiskt uppnås.

Även om användningen av mervärdesskatt som ett instrument för att uppnå hållbarhetsmål – såsom cirkularitet – ofta ifrågasätts på grund av dess komplexitet och neutralitetsproblem, innebär förslaget ett pragmatiskt steg framåt för att bättre anpassa de fiskala reglerna till miljö- och samhällsmål. Det är dessutom viktigt att understryka att även om forskning visar att momssänkningar inte alltid direkt kommer konsumenterna till del, eftersom företag kan behålla en del av sänkningen som vinst,¹ behöver detta inte nödvändigtvis motverka syftet. Tvärtom kan det, ur ett cirkularitetsperspektiv, vara fördelaktigt att företag ges incitament att öka utbudet av begagnade varor.² En större vinstmarginal till följd av en momssänkning kan stimulera andrahandsmarknaden, stärka konkurrenskraften och göra cirkulära alternativ mer attraktiva i jämförelse med nya produkter.

Samtidigt bör den föreslagna moms-förenklingen inte betraktas som en isolerad åtgärd. För att uppnå verklig och systemisk effekt måste den kombineras med andra verktyg, både fiskala och icke-fiskala. Ett exempel vore att utvidga eller anpassa befintliga skatteincitament, såsom RUT-avdraget, till att omfatta tjänster för reparation och renovering av begagnade varor. Detta skulle komplettera moms-förenklingen och ytterligare stärka den cirkulära ekonomin. På så sätt kan Sverige skapa en sammanhållen åtgärdsportfölj som förstärker effekterna inbördes och säkerställer att cirkulariteten främjas på en högre och mer hållbar nivå.

Slutligen bör det framhållas att kostnaderna för att inte åtgärda linjäriteten i dagens affärsmodeller (“the costs of doing nothing”) är mycket svåra att uppskatta inom dagens referensramar. I slutändan kommer de dock att ”betalas” av det globala samfundet – inklusive Sverige – genom klimatpåverkan, förlust av biologisk mångfald och resursbrist. Sverige har därför ett ansvar att ta sin del av omställningen genom att säkerställa ändamålsenligheten i alla sina rättssystem, inklusive

¹ Se Marlene Botes, (2012) ”Should VAT Not Support the Environment?” International VAT Monitor, 23(2), <https://doi.org/10.59403/5vjtpz>; Charlene A. Herbain, (2020) “Should VAT Be the Next Environmental Policy Tool?” International VAT Monitor, 31(2), <https://doi.org/10.59403/148d5tw>.

² Se Xavier Vence och Suguey de J. L. Pérez (2024) ”Reforming VAT to boost repair services and the circular economy,” Contad. Adm vol.67 no.2 Ciudad de México abr./jun. 2022 Epub 10-Jul-2024, <https://doi.org/10.22201/fca.24488410e.2022.3233>

mervärdesskattesystemet.

Yttrandet har beretts av Joana Pedroso, lektor i finansrätt, Juridiska institutionen, Handelshögskolan, Göteborgs universitet.

Therese Bäckman
Prefekt